

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The version of the following full text has not yet been defined or was untraceable and may differ from the publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/46737>

Please be advised that this information was generated on 2021-06-21 and may be subject to change.

Kruisraketten slecht voor onze veiligheid

De aanschaf van kruisvluchtwapens zal het Nederlandse defensiebeleid nauwer verbinden aan dat van de Verenigde Staten.

Leon Wecke

Minister Kamp van Defensie houdt niet op te betogen dat de door hem zo gewenste Tomahawk-kruisraketten er moeten komen. Met een blik op de toekomst kan hij zelfs verzekeren dat ze er zullen komen. Zijn argumenten, die hij vorig jaar ook al ten beste gaf, zijn echter geenszins overtuigend. Integendeel, de aanschaf van de betreffende kruisvluchtwapens zijn een bijdrage tot onveiligheid.

Een van Kamps argumenten is dat onze Luchtdeel- en Commandofregatten niet 'af' zijn zonder kruisraketten, die over 15 duizend kilometer het doel nauwkeurig kunnen bereiken. Maar het zijn niet wapensystemen als zodanig die onze bewapening bepalen, maar een politiek beleid, gebaseerd op een verantwoorde inschatting van huidige en toekomstige bedreigingen.

Vorig jaar argumenteerde Kamp dat tegenstanders zouden reageren op basis van 'sentimenten uit de jaren tachtig'. Dat is een onzinnig argument. Kruisraketten mogen bij een deel van de bevolking negatieve associaties oproepen met een gevaarlijke periode van de Koude Oorlog, maar de huidige tegenstanders hebben rationele argumenten.

Een rationeel argument is dat het luttele bedrag van 100 miljoen euro beter anders besteed kan worden. Dat kan zowel buiten de krijgsmacht als in de krijgsmacht, waarbij kan worden gedacht aan het geschrapte mariniersbataljon of zelfs de gekortwiekte muziekkorpsen, die immers een belangrijke verbinding van een beroepsleger met de maatschappij onderhouden. Ook mag niet worden vergeten dat als in de nabije toekomst de eveneens door Kamp gewenste, bewapende patrouillevaartuigen gebouwd moeten worden, zulks alleen mogelijk is indien vier van de zes fregatten worden afgestoten.

'Wij moeten een belangrijke bijdrage van politieke en militaire betekenis leveren', aldus de bewindsman tijdens zijn eerdere poging Kamer en volk te overtuigen. Maar wat is dat? En moet dat wel? En als het wel moet, kunnen we dat dan niet op tal van andere manieren?

Dat de toekomst van de krijgsmacht op het spel zou staan is ook al weinig overtuigend. De krijgsmacht functioneert goed en heeft al een reeks van jaren de instemming van driekwart van de bevolking als zijnde noodzakelijk, dan wel een noodzakelijk kwaad. Het stokpaardje van de minister dat de Nederlandse krijgsmacht ook hoog in het geweldsspectrum acte de presence moet geven, dat wil zeggen, zich met daadwerkelijke oorlogshandelingen bezig moet houden, wordt door een meerderheid van de publieke opinie afgeschoten. Tot op heden heeft onze krijgsmacht praktisch steeds aan internationaal gesanctioneerde 'vredesoperaties' gedaan in de zin van vredesbewaring. Als we de mening van het volk, namens welke de regering regeert, op grond van tal van onderzoeken moeten typeren, dan is het volk onze krijgsmacht

goed gezind vanwege de belangrijke bijdrage op het gebied van vrede bewaren en niet op dat van oorlog voeren. Aanvalswapens als kruisraketten leveren dan ook een bijdrage tot het ondermijnen van het publieke draagvlak van de krijgsmacht.

Kamps stelling dat de verwerving van kruisraketten ook in andere Europese landen aan de orde is, is geen argument. In het kader van de Irak-oorlog hebben we immers ook niet het voorbeeld van Frankrijk en Duitsland gevolgd. Moeten wij in de toekomst met onze kruisraketten, zoals de minister vorig jaar beweerde, 'diplomatieke inspanningen kracht bij zetten, onze eigen eenheden te land ondersteunen of terroristische opleidingskampen treffen'? Het lijkt mij niet waarschijnlijk dat deze acties ooit door Nederland worden uitgevoerd, tenzij op dringend verzoek van het land dat de kruisvluchtwapens levert en dat, voorlopig althans, over de sleutel van het besturingsmechanisme blijft beschikken. Kruisraketten passen in de afspraken die Nederland wellicht zal moeten maken als prijs voor het voorrecht mee te mogen praten over de nieuwe Amerikaanse militaire strategie voor de volgende vier jaar.

De minister laadt de verdenking op zich een eigen politieke agenda te hebben, die hij in de aard van de bewapening vastlegt. Het toekomstig optreden van Nederland wordt nog nauwer verbonden met de buitenlandse politiek van de VS. De VS zal immers in de toekomst bij een onverhoopte aanval op een of ander land haar kleine bondgenoot - nog eerder dan in het recente verleden - in een vroeg stadium dringend verzoeken mee te doen, al was het maar om met een kruisraket een symbolische bijdrage te leveren tot het bestaan van een internationale coalitie.

De aanschaf van de kruisvluchtwapens is tevens een poging tot opwaardering van de vloot. Waar landmacht en luchtmacht belangrijk blijken bij het vervullen van de huidige feitelijke eerste taak van de krijgsmacht - het uitvoeren van (vredes-)operaties - blijft de vloot achter. Met kruisraketten kan zij, althans pro forma, haar nuttigheidsstatus verhogen. Dat laatste misgun ik de vloot geenszins, maar het behoeft niet te geschieden via een manoeuvre die ons land in de toekomst bij dubieuze acties kan betrekken. Acties die, gezien de gevoerde politiek van de Bush-regering in het verleden, zowel ondoordacht kunnen zijn als uitsluitend strekkend tot het behartigen van het door haar verondersteld belang van de VS. Daarmee wordt onze veiligheid niet vergroot - eerder verkleind.

Leon Wecke is als polemoloog verbonden aan de RU te Nijmegen.